

УДК 378

Шевяков Юрій Іванович

кандидат технічних наук, доцент, директор інституту цивільної авіації
Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків, Україна
ORCID ID 0000-0002-5322-6674
shieff59@gmail.com

Токарева Ірина Анатоліївна

кандидат технічних наук, доцент кафедри фундаментальних дисциплін та радіотехніки
Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків, Україна
ORCID ID 0000-0001-6026-0822
tokareva.irina.5@gmail.com

Файнер Аркадій Ілліч

кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри фундаментальних дисциплін та радіотехніки
Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків, Україна
ORCID ID 0000-0002-7171-0523
fainer.a.i@gmail.com

Івашина Ольга Вікторівна

старший викладач кафедри фундаментальних дисциплін та радіотехніки
Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків, Україна
ORCID ID 0000-0001-7938-3136
olgaivashyna65@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ АВІАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. В контексті наукових досліджень тенденцій та пріоритетів міжнародної освітньої діяльності України узагальнено коло питань стосовно адаптації та фахової підготовки іноземних громадян у закладах вищої освіти. На прикладі Інституту цивільної авіації ХНУПС ім. І. Кожедуба представлено результати педагогічного експерименту щодо формування необхідного кваліфікаційного рівня майбутнього спеціаліста технічного профілю. На підставі ґрунтовного аналізу вхідного рівня академічних знань та загальної підготовки іноземних студентів розроблено механізм пристосування до умов та самостійної організації навчальної діяльності, формування навичок і спрямувань у навчальній та науковій роботі на факультеті інформаційних та технічних систем. Статистичні дані надано у вигляді діаграм, які характеризують рівень підготовки з фундаментальних дисциплін залежно від регіону постійного проживання іноземних студентів. Стосовно ставлення іноземних студентів до організації освітнього процесу в університеті окреслено нагальні проблеми фахової підготовки та шляхи їх вирішення в умовах конкуренції у сфері міжнародних освітніх послуг, де залучення всіх можливих якісних освітніх чинників прогнозує підвищення результату навчання. За результатами впровадження курсу комунікативної граматики «Russian for foreign students» із застосуванням мультимедійних технологій Smart Board розроблено рекомендації щодо використання інформаційних технологій та формування сучасного освітнього простору в рамках підготовки іноземних студентів. Показано, що впровадження в навчальний процес новітніх інформаційних технологій формує шлях до електронного навчання, що принципово змінює концепт сучасної освітньої діяльності.

Ключові слова: освітнє середовище; іноземні студенти; фахова підготовка; інформаційні технології; мультимедійна дошка Smart Board.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Освітня система України приваблює іноземних громадян вже не перше десятиліття. При відносно невеликій вартості навчання порівняно з європейськими країнами українські університети пропонують досить високий рівень фахової підготовки, що є визначальним для великої кількості родин по всьому світу, які вирішили вчити своїх дітей за кордоном. Усі рівні вищої освіти (бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор наук) та всі форми навчання однаково доступні як українцям, так і іноземцям. Згідно останніх даних Міністерства освіти і науки України понад 66 тис. іноземних громадян з 147 країн світу здобувають освіту у 239 закладах вищої освіти (ЗВО). У десятку країн, які традиційно надсилають своїх громадян для отримання вищої освіти в Україні, входять Індія, Азербайджан, Марокко, Туркменістан, Нігерія, Грузія, Туреччина, Єгипет, Йорданія, Узбекистан [1].

Не зважаючи на складну ситуацію в нашій державі, яка виникла останнім часом, постійно зростаюча кількість іноземних студентів формує так звану освітню мобільність, яка є невід'ємною частиною розвитку сучасного науково-освітнього простору. В українських ЗВО останнім часом усе більшої популярності набуває навчання англійською мовою, що є складовою адаптації національної системи освіти до сучасного ринку освітніх послуг та засобом інтеграції в цей інтелектуальний простір. Міжнародна освітня діяльність – один із пріоритетних елементів підвищення академічного рейтингу ЗВО та національної освітньої системи в цілому. Протягом останніх десятиріч спостерігається значна активізація міжнародної діяльності у сфері освітніх послуг. Одним із свідчень цього є різке зростання кількості студентів, які здобувають вищу освіту за кордоном. За цих умов не лише збереження, але й нарощування здобутків, привабливості та престижу національної системи вищої освіти і приведення її у відповідність з перспективними завданнями розвитку України в цілому мають бути стратегічними завданнями нашої держави [2, 3].

Сьогодні завдання успішної фахової підготовки іноземних громадян вимагає розробки концептуальних підходів до навчання і самонавчання, застосування інформаційних технологій, створення сучасних навчальних посібників та дистанційних курсів. Цей процес породжує необхідність удосконалення організації освітнього середовища з метою підвищення ефективності якості та затребуваності освітніх послуг серед іноземних студентів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові дослідження останніх років стосовно навчання іноземних громадян в Україні виокремлюють ряд нагальних завдань, вирішення яких певною мірою залежить від визначення стану базової підготовки студентів для подальшої оптимізації форм і методів навчання конкретного навчального закладу. Незважаючи на багатоплановість проведених досліджень, слід зазначити, що недостатня увага приділена питанням, які постають перед ЗВО щодо англійської підготовки іноземних студентів, яка наразі є пріоритетною.

Актуальні питання організації навчального процесу іноземних студентів розглянуто в роботах Т. Рахімова, Н. Булгакова, В. Груцяк, О. Резван, О. Тетянченко, О. Ігнатюк та ін. Особливості адаптації іноземних громадян у навчально-виховному середовищі проаналізовано в працях Т. Довгодько, І. Сладких, Т. Табенської, Л. Рибаченко та інших сучасних науковців.

Мета статті. Визначити особливості процесу фахової підготовки іноземних студентів щодо формування професійно-фахової адаптації за результатами педагогічного експерименту викладачів кафедри фундаментальних дисциплін та радіотехніки Інституту цивільної авіації ХНУПС ім. І. Кожедуба та обґрунтувати

ефективність упровадження в навчальний процес сучасних інформаційних технологій на прикладі застосування мультимедійного комплексу Smart Board.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Харківський національний університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба у 2014 році розпочав підготовку іноземних студентів за спеціальностями “Обслуговування повітряних суден”, “Програмна інженерія”, “Електротехніка та електротехнології”. З вересня 2017 року на базі факультету інформаційних та технічних систем університету було створено Інститут цивільної авіації, який здійснює підготовку фахівців за освітніми рівнями бакалавр і магістр та провів перший набір студентів за спеціальностями “Авіоніка” та “Льотна експлуатація повітряних суден (підготовка пілотів цивільної авіації)”. Запропонований проект дає можливість отримати фахову освіту іноземним громадянам на контрактній основі на підставі вибору мови навчання (державна чи англійська). 95 % наших студентів віддали перевагу англійській мові навчання, яка в умовах суспільної адаптації сприяє пристосуванню студентів до нового оточення, структури, змісту та вимог ЗВО. У зв’язку з ростом популярності авіаційних спеціальностей на міжнародному ринку праці за підсумками набору чотирьох років спостерігається тенденція значного зростання кількості іноземних студентів ХНУПС ім. І. Кожедуба (рис. 1).

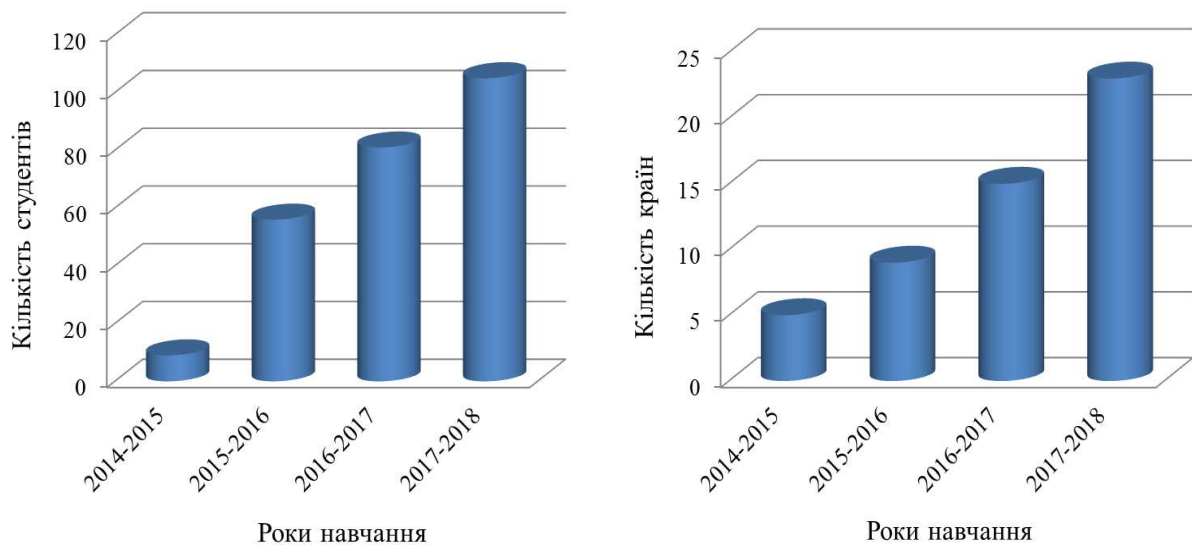

Рис. 1. Динаміка зростання кількості іноземних студентів ХНУПС ім. І. Кожедуба

Вимоги сучасних програм навчальних дисциплін Інституту цивільної авіації (ІЦА) та складний процес дидактичної адаптації студентів першого року навчання дали підставу для визначення вхідного рівня академічних знань та загальної підготовки студентів щодо формування професійно-фахової адаптації – пристосування до змісту, умов та самостійної організації навчальної діяльності, формування навичок та спрямувань у навчальній та науковій роботі [4]. У цьому контексті на перший план вийшов ретельний аналіз атестатів, які є одним із основних документів для подальшого навчання. Оскільки в нашому навчальному закладі всі студенти здобувають технічну вищу освіту, оцінки в атестатах з фундаментальних дисциплін (математика, хімія, фізика) були обрані як ключовий чинник. Статистичні дані загальної ситуації з кожної

із зазначених дисциплін надано у вигляді діаграм (рис. 2 – 4). Крім того, проаналізовано рівень підготовки залежно від регіону постійного проживання студента (табл. 1 – 3). Наразі в ІЦА навчаються студенти з 23 країн світу, які за географічною ознакою умовно поділені на три групи: студенти з Індії, студенти з країн Африки (Танзанія, Гана, Замбія, Нігерія та ін.), студенти з арабських країн (Єгипет, Туніс, Марокко, Ліван та ін.).

Рис. 2. Аналіз атестатів з математики іноземних студентів першого курсу

Таблиця 1

Оцінки з математики в атестатах іноземних студентів

Регіон	відмінно, %	добре, %	задовільно, %
Країни Африки	6	47	47
Арабські країни	16	58	26
Індія	0	20	80

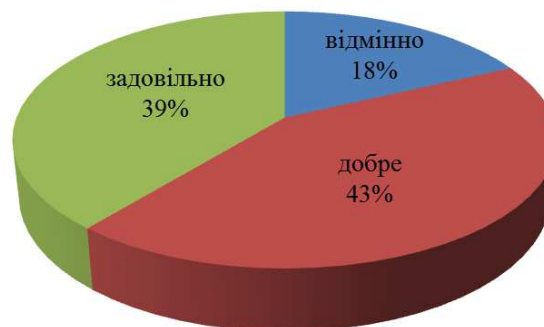

Рис. 3. Аналіз атестатів з хімії іноземних студентів першого курсу

Таблиця 2

Оцінки з хімії в атестатах іноземних студентів

Регіон	відмінно, %	добре, %	задовільно, %
Країни Африки	18	46	36
Арабські країни	27	39	34
Індія	0	40	60

Рис. 4. Аналіз атестатів з фізики іноземних студентів першого курсу

Таблиця 3

Оцінки з фізики в атестатах іноземних студентів

Регіон	відмінно, %	добре, %	задовільно, %
Країни Африки	3	52	45
Арабські країни	31	31	38
Індія	0	50	50

Проведена педагогічна діагностика показала недостатню базову підготовку з фундаментальних дисциплін (математика, хімія, фізика). У процентному відношенні це виглядає так: оцінку «відмінно» з математики має лише 10 % студентів, з хімії – 18 %, з фізики – 13 %; «добре» – відповідно 49 %, 43 %, 45 %; «задовільно» – відповідно 41 %, 39 %, 32 %. Але, як показав досвід нашого університету, реальний рівень знань студентів має суттєві розбіжності з отриманими даними і, на нашу думку, вимагає розробки концептуально нових підходів до організації процесу навчання і самонавчання в рамках формування фахової адаптації, що є основною складовою досягнення необхідного кваліфікаційного рівня спеціаліста технічного профілю.

Можна зробити висновок, що здебільшого наші студенти належать до категорії середніх учнів, які в середній школі переважно отримували оцінки «добре» та «задовільно». На цей факт варто звернути особливу увагу при розробці навчально-методичного забезпечення дисциплін. Зокрема, на наш погляд, доцільно долучати до навчальних курсів матеріал базової шкільної програми, інформацію подавати за рівнями складності, наводити більше прикладів розв'язання простих задач.

На підставі аналізу за регіонами світу встановлено, що студенти з арабських країн згідно їх атестатів, мають кращий рівень вхідної підготовки (табл. 1 – 3). Проте під час навчання рівень їхньої успішності є нижчим порівняно зі студентами з країн Африки та Індії. Вірогідно така ситуація пов'язана з тим, що студенти з цих країн не є англомовними. Отже, з вересня 2017 року для підвищення рівня мовної підготовки іноземних студентів у навчальних планах ІЦА було заплановано додатковий курс англійської мови.

Процеси, які відбуваються в сучасному студентському осередку, вимагають від викладачів ЗВО прозорого і креативнішого формату спілкування з інтернаціональною аудиторією. З метою дослідження ставлення іноземних студентів до організації процесу навчання, змісту та вимог університету було проведено анкетування, результати якого відображені в табл. 4. В опитуванні взяли участь студенти трьох груп першого курсу (42 респонденти). За результатами експерименту викладачі кафедри фундаментальних дисциплін зробили такі висновки:

- переважна більшість іноземних студентів не бачить суттєвих розбіжностей в умовах освітнього процесу в Україні та на Батьківщині;
- більшість студентів навчається, щоб стати кваліфікованими спеціалістами і мають плани працювати за фахом після отримання диплома, вони зацікавлені в отриманні якісної освіти;
- як контроль знань обирають тести. Зокрема такій формі контролю перевагу віддали 45 % студентів з арабських країн, 40 % студентів з країн Африки та 38 % студентів з Індії. Можемо припустити, що така форма контролю для них є більш прийнятною, оскільки була звичною на батьківщині, або вважається легшою через те, що правильну відповідь можна вгадати;
- усна відповідь є прийнятною для студентів з країн Африки (37 %) й Індії (35 %). Ці студенти зазвичай належать до англомовних, а отже, не мають труднощів з мовою. Проте серед студентів з арабських країн лише 17 % обрали бесіду з викладачем. Отже, питання мови впливає безпосередньо як на процес навчання, так і на процес оцінювання знань і навичок;
- лише 26 % студентів з Індії, 24 % з країн Африки і 20 % студентів з арабських країн готові самостійно працювати з навчальним матеріалом. Такі показники свідчать про необхідність роз'яснення важливості самонавчання із залученням сучасних інформаційних технологій, наприклад, системи управління навчанням MOODLE;
- перевагу інформації, яка надається в електронному вигляді, позитивно оцінили не більше 18 % респондентів. Це свідчить про бажання іноземних студентів мати класичні паперові підручники, а не користуватися лише електронними;
- відповідально до виконання домашнього завдання ставляться 26 % студентів з африканських країн, 17 % студентів з Індії та лише 9 % студентів з арабських країн. Таким чином, під час перевірки домашнього завдання в полі зору викладача мають бути саме ці студенти.

Таблиця 4

Результати анкетування

№	Твердження	Показник відповідей, %		
		Країни Африки	Арабські країни	Індія
1	Умови освітнього процесу в Україні суттєво відрізняються від звичних умов на Батьківщині	12	25	15
2	Навчаюся, щоб закрити сесію	15	36	18
3	Навчаюся, тому що цікаво	27	23	31
4	Навчаюся, щоб стати кваліфікованим спеціалістом	58	41	51
5	Як контроль знань обираю тест	40	45	38
6	Як контроль знань обираю письмове завдання	23	38	27
7	Як контроль знань обираю усну відповідь (бесіда з викладачем)	37	17	35
8	Готовий самостійно працювати з матеріалом (е-система MOODLE)	24	20	26
9	Надаю перевагу інформації, яка надається в електронному вигляді	12	18	15
10	Домашнє завдання – невід'ємна частина процесу самонавчання	26	9	17

Згідно з отриманими даними можна зазначити, що вибір форми контролю не є загальноприйнятним, він вимагає проведення додаткових досліджень з урахуванням специфіки того чи іншого навчального курсу.

На підставі власного досвіду роботи виділено ключові особливості організації освітнього процесу іноземних студентів: майже всі групи в нашому університеті є змішаними (разом навчаються студенти з Індії, Африки та арабських країн); заняття проводяться лише англійською мовою, яка є іноземною для всіх викладачів університету та для значної кількості студентів; у процесі навчання більшість викладачів використовує підручники та навчальні посібники в електронному вигляді.

З урахуванням зазначених особливостей у рамках фахової підготовки іноземних громадян у сучасних умовах актуальним є впровадження інформаційних технологій (ІТ). Інтенсифікація навчання передбачає залучення всіх можливих якісних освітніх чинників, що впливають на поліпшення результату навчання. У цьому разі ІТ можна розглядати як чинник, що сприяє покращенню засвоєння навчального матеріалу студентами-іноземцями. ІТ виступають одним із основних засобів інтенсифікації навчального процесу за умови включення в освітнє середовище іноземних студентів [5]. Безпосереднє відношення до цього має розроблений на основі багаторічного досвіду викладання російської мови (в мовному середовищі та поза ним) курс комунікативної граматики для іноземних студентів «Russian for foreign students».

У контексті новітнього явища, яким є Smart education, створення навчального комплексу з використанням Smart-технологій «Russian for foreign students» обумовило шлях до електронного навчання, що принципово змінює концепт сучасної освітньої діяльності. Використання інноваційних технологій дало можливість на заняттях з російської мови створювати інтерактивне інформаційно-комунікаційне середовище, яке проявило себе як каталізатор процесу вивчення нерідної мови. Розроблений комунікативний курс та електронна інтерактивна дошка Smart Board поєднали в собі традиційні методики та інноваційні технології. Можливості програмного забезпечення в умовах візуалізації дозволили створити сучасні завдання, які впливають на емоційну сферу студентів, та реформувати звичний хід заняття, де на перший план виходить інтелектуальна робота в аудиторії. Традиційні ж методики стали базою приблизно для 50 % запропонованих завдань, виконання яких мало на меті вихід в діалогічне спілкування, тобто застосування виробленої програми в комунікативних ситуаціях.

На особливу увагу заслуговує електронна версія фонетичного курсу, сучасний рівень якого був би неможливим без використання мультимедійних технологій Smart Board. У постановці артикуляційної бази і вимови звуків за основу був обраний прийом демонстрації паралельного аудіо- та відеоряду. Як показала практика, паралельна презентація друкованих та рукописних букв у динамічному процесі засобами мультиплікації підвищує мотивацію до активного сприйняття навчального матеріалу.

Принцип комунікативної цінності лежить в основі лексико-граматичного курсу, який містить необхідний і достатній мовний мінімум для формування мовленнєвих умінь і забезпечує такий рівень комунікативної компетенції, який дозволяє іноземним студентам спілкуватися в найбільш актуальних ситуаціях соціально-побутової та соціально-культурної сфер спілкування. Сформувати системні компетенції: здатність до самостійного мислення і прийняття самостійних рішень – має на меті блок завдань, орієнтованих на логіку, з елементами перекладу на рідну мову. Щодо виконання подібних завдань у свідомості студента відбувається співставлення двох мов, що сприяє активізації розумових процесів, де одиницею презентації є речення [6].

Різний рівень мовленнєвої підготовки студентів, обумовлений певними обставинами, дав підставу для створення блоку завдань для самостійної роботи із застосуванням принципу індивідуального підходу. Програма Smart Notebook, яка має

функції перекладу на рідну мову з подальшим зберіганням інформації в особистих словниках, дала реалізацію такого підходу. Вона є досить корисною при підготовці до модульних контролів та іспитів. Інновації в навчальній сфері комунікації в рамках мультимедійного середовища на прикладі впровадження комунікаційного курсу «Russian for foreign students» обумовили зростання мотивації студентів до вивчення нерідної мови завдяки більш цікавому процесу навчання.

За опитуванням іноземних студентів у рамках курсу комунікативної граматики «Russian for foreign students», яке проводилося після заняття з використанням електронної дошки Smart Board, виявилось, що більш прийнятним був новий матеріал, представлений на базі інтерактивного комплексу. 100 % респондентів відповіли «так» на питання «Чи вважаєте ви більш цікавим заняття із застосуванням Smart Board?». Студенти прокоментували своє позитивне сприйняття складного граматичного матеріалу щодо мультимедійних можливостей електронної дошки, які, з точки зору методики викладання іноземних мов, є мотивовано необхідними.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

В умовах конкуренції у сфері міжнародних освітніх послуг перед кожним ЗВО України постає необхідність формування сучасного освітнього середовища. Розвиток та реалізація особистісного потенціалу студента в існуючих реаліях можливі лише за умов упровадження в навчальний процес новітніх інформаційних технологій та вдалого їх поєднання з традиційними методиками.

Проведене дослідження показало перспективний напрямок діяльності сучасного викладача, де є необмежені можливості трансформації звичного ходу заняття та створення комфортних умов для інтелектуальної роботи в аудиторії. Динамічність процесу навчання значно зростає, і як результат зростає мотивація та успішність засвоєння матеріалу навчальної дисципліни. Зазначені чинники окреслюють необхідність розробки відповідного навчально-методичного забезпечення фахових дисциплін, що визначено як ключовий напрямок подальших досліджень. Доцільним вважаємо вивчення європейського академічного досвіду.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Офіційний сайт Ministry of Education and Science of Ukraine Ukrainian State Center for International Education [Електронний ресурс]. Доступно: <http://studyinukraine.gov.ua/life-in-ukraine/international-students-in-ukraine/> Дата звернення: Лип. 10, 2018.
- [2] І. Б. Зарубінська, «Особливості навчання іноземних студентів при експорті освітніх послуг», *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*, № 6 (59), с. 103 – 114, 2013.
- [3] О. Б. Лисак, «Освіта іноземців в Україні: сучасний стан, проблеми та маркетинговий погляд на шляхи їх подолання», *Вісник Вінницького політехнічного інституту*, № 4, с. 102 – 107, 2016.
- [4] Н. Пилипенко, «Мотиваційні механізми професійної адаптації особистості», *Соціальна психологія*, № 3, с. 131 – 136, 2008.
- [5] О. П. Горбачевська «ІТ-готовність викладачів філологічних спеціальностей університету, як чинник інтенсифікації навчального процесу іноземних студентів», *Інформаційні технології і засоби навчання*, Том 41, № 3, с. 160 – 167, 2014. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1069/0> Дата звернення: Лип. 10, 2018.
- [6] О. В. Івашина «К вопросу о создании учебных пособий по русскому языку с опорой на родной язык», на International symposium on «Culture Dialogue of the Silk Road Countries», Turkey, 2016, с. 232 – 234.

Матеріал надійшов до редакції 17.01.2018 р.

ОРГАНИЗАЦИЯ ПРОЦЕССА АВИАЦИОННОЙ ПОДГОТОВКИ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

Шевяков Юрий Иванович

кандидат технических наук, доцент, директор института гражданской авиации
Харьковский национальный университет Воздушных Сил имени Ивана Кожедуба, г. Харьков, Украина
ORCID ID 0000-0002-5322-6674
shieff59@gmail.com

Токарева Ирина Анатольевна

кандидат технических наук, доцент кафедры фундаментальных дисциплин и радиотехники
Харьковский национальный университет Воздушных Сил имени Ивана Кожедуба, г. Харьков, Украина
ORCID ID 0000-0001-6026-0822
tokareva.irina.5@gmail.com

Файнер Аркадий Ильич

кандидат технических наук, доцент, заведующий кафедрой фундаментальных дисциплин и радиотехники
Харьковский национальный университет Воздушных Сил имени Ивана Кожедуба, г. Харьков, Украина
ORCID ID 0000-0002-7171-0523
fainer.a.i@gmail.com

Ивашина Ольга Викторовна

старший преподаватель кафедры фундаментальных дисциплин и радиотехники
Харьковский национальный университет Воздушных Сил имени Ивана Кожедуба, г. Харьков, Украина
ORCID ID 0000-0001-7938-3136
olgaivashyna65@gmail.com

Аннотация. В контексте научных исследований тенденций и приоритетов международной образовательной деятельности Украины обобщён круг вопросов относительно профессиональной подготовки иностранных студентов в учреждениях высшего образования. На примере Института гражданской авиации ХНУВС им. И. Кожедуба представлены результаты педагогического эксперимента относительно формирования необходимого квалификационного уровня будущего специалиста технического профиля. На основании тщательного анализа входного уровня академических знаний и общей подготовки иностранных студентов разработан механизм приспособления к условиям и самостоятельной организации учебной деятельности, формирования навыков и направлений в учебной и научной работе на факультете информационных и технических систем. Статистические данные представлены в виде диаграмм, которые характеризуют уровень подготовки по фундаментальным дисциплинам в зависимости от региона постоянного проживания иностранных студентов. Что касается отношения иностранных студентов к организации образовательного процесса в университете, определены насущные проблемы профессиональной подготовки и пути их решения в условиях конкуренции в сфере международных образовательных услуг, где привлечение всех возможных качественных образовательных факторов прогнозирует повышение результата обучения. По результатам внедрения курса коммуникативной грамматики «Russian for foreign students» с применением мультимедийных технологий Smart Board разработаны рекомендации по использованию информационных технологий и формированию современного образовательного пространства в рамках подготовки иностранных студентов. Показано, что внедрение в учебный процесс новейших информационных технологий формирует путь к электронному обучению, что принципиально меняет концепт современной образовательной деятельности.

Ключевые слова: образовательная среда; иностранные студенты; профессиональная подготовка; информационные технологии; мультимедийная доска Smart Board.

ORGANIZATION OF THE FOREIGN STUDENTS' AVIATION TEACHING PROCESS USING MULTIMEDIA TECHNOLOGIES

Yurii I. Sheviakov

Ph.D., Associate Professor, Director of Civil Aviation Institute
Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University, Kharkiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-5322-6674
shieff59@gmail.com

Iryna A. Tokarieva

Ph.D., Associate Professor of the Department of Fundamental Disciplines and Radio Engineering
Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University, Kharkiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0001-6026-0822
tokareva.irina.5@gmail.com

Arkadii I. Fainer

Ph.D., Associate Professor, Head of the Department of Fundamental Disciplines and Radio Engineering
Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University, Kharkiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-7171-0523
fainer.a.i@gmail.com

Olga V. Ivashyna

Senior Lecturer of the Department of Fundamental Disciplines and Radio Engineering
Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University, Kharkiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0001-7938-3136
olgaivashyna65@gmail.com

Abstract. In the context of scientific research regarding trends and priorities of the international educational activity in Ukraine a spectrum of issues concerning adaptation and professional training of foreign students in high schools has been summarized. By the example of Civil Aviation Institute of Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University the results of pedagogic experiment on building their professional skills and qualifications required for technical career have been represented. On the basis of thorough analysis of the input academic knowledge and general training of foreign students, the mechanism of adapting to conditions and organizing self-directed educational activity has been elaborated with further development of skills for efficient educational and research work at the Faculty of Information and Technical Systems. The statistical data has been presented in the form of diagrams that characterize the level of training in fundamental disciplines depending on the foreign students' home countries. Concerning the attitude of foreign students to the organization of the educational process at the university, the pressing problems of professional teaching and the ways of their solution were revealed under the conditions of competition in the field of international educational services, where promotion of all possible qualitative factors forecasts the improvement of the studying results. According to the results of the implementation of the communicative grammar course «Russian for foreign students» with Smart Board application the recommendations on implementation of information technologies and formation of the modern educational environment for undergraduate foreign students' have been developed. The findings have shown that introduction of advanced information technologies into the educational process forms a way to e-learning what is changing fundamentally the concept of the modern education.

Keywords: educational area; foreign students; professional training; information technologies; multimedia Smart Board.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Official Website Ministry of Education and Science of Ukraine Ukrainian State Center for International Education. [Online]. Available: <http://studyinukraine.gov.ua/life-in-ukraine/international-students-in-ukraine/> Accessed on: July 10, 2018 (in English).
- [2] I. B. Zarubinska, «Features of training foreign students in the export of educational services», *Dukhovnist osobystosti: metodolohiia, teoriia i praktyka*, № 6 (59), p. 103 – 114, 2013 (in Ukrainian).
- [3] O. B. Lysak, «Education of foreigners in Ukraine: modern state, problems and a marketing perspective on how to overcome them», *Visnyk Vinnytskoho politekhnichnoho instytutu*, № 4, p. 102 – 107, 2016 (in Ukrainian).
- [4] N. Pylypenko, «Motivational mechanisms of professional adaptation of personality», *Sotsialna psykhologhiia*, № 3, p. 131 – 136, 2008 (in Ukrainian).
- [5] O. P. Horbachevska «IT readiness of the university's lecturers of philological specialties as a factor of intensification of learning process of foreign students», *Information Technologies and Learning Tools*, V 41, № 3, p. 160 – 167, 2014. [Online]. Available: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1069/0> Accessed on: July 10, 2018 (in Ukrainian).
- [6] O. V. Ivashyna «To the question about creation of manuals in Russian with support of native language», in *International symposium on «Culture Dialogue of the Silk Road Countries»*, Turkey, 2016, p. 232 – 234. (in Russian).

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.